



Els demòcrates de tota la vida —cal creure que en queden alguns— es deuen fer creus per l'enrenou que motiva parlar d'autodeterminació. Només parlar-ne, perquè d'aquí no es pot passar. I encara gràcies!

Per molt obvi que resulti, és instructiu recordar la resolució 1514 de l'Assemblea General de l'ONU, en virtut de la qual 89 Estats van adoptar el principi d'autodeterminació. En les votacions corresponents, l'any 1960, es van abstenir 9 Estats: Àustria, Bèlgica, Espanya, Estats Units, França, Portugal, Regne Unit, República Dominicana i República de Sud-àfrica. És una llista on hi figuren parents i coneguts. Convida a extreure'n conseqüències.

El problema es complica quan un règim que proclama una fervorosa fe democràtica s'escandalitza pel fet que territoris autoadjudicats s'atreveixin a esmentar l'autodeterminació com a dret inalienable. Vet aquí que dona lloc a una acusació espantosa: es tracta d'una actitud desestabilitzadora.

És una cosa que ens compromet a tots i trobo que cadascú s'hauria d'esforçar a posar-hi cataplasmes perquè només faltaria que una democràcia pioça se'ns quedés als dits per falta d'atencions.

Ja que va de prefixos grecs, crec que potser caldria recon-

el davantal de pere calders

Perill de desconnexió?

siderar aquest *auto* conflictiu, perquè la determinació a seques no treu la son de ningú. Com ens aniria si substituís *sim auto* per *tele*?

Teledeterminació, ésser dirigits de lluny o a distància, s'ajustaria a unes realitats presents. A més, és ben propi de la nostra època manar de lluny, ens hi hem familiaritzat amb una variada gamma d'aparells de so i d'imatge, amb electrodomèstics de tota mena. Per arrodonir-ho, ens són teledeterminats els dies de festa i els de treball, els impostos i el seu repartiment, allò que podem fer i el que ens és prohibit, els drets que tenim i els que ens són negats.

No sé si sabré fer entendre la relació, però em ve a la memòria una anècdota de veïnatge que em sembla aplicable als raonaments que ens ocupen.

Temps enrera, vivia en un pis del meu mateix replà un matrimoni que tenia una filla petita, la Mònica, una nena simpatiquíssima que es va fer molt amiga dels meus fills i venia sovint a casa. Un dia (la Mònica acabava de complir tot just quatre anys) la veïneta jugava amb una nina que li havien regalat feia poc.

La nina funcionava amb piles: caminava i movia els braços amb molta propietat. De cop i volta es produí una d'aquestes diferències que s'originen a vegades entre les criatures i les seves joguines, i la Mònica, amb un aire sever, renyà la nina i li digué: "Si em tornes a fer enfadar, et traureé les piles!". Era una amenaça terrible, perquè desproveïda de la força elèctrica en conserva, la nina es convertia en una pellofa, no feia res d'allò que prometia el fabricant.

La relació és aquí. Els comandaments a distància, teledirigits, teledeterminats, solen anar amb piles. Les piles són un element important del nostre temps, hi convivim cada dia.

És evident que uns ciutadans que funcionessin amb piles serien, per força, més dòcils, més còmodes de fer rutllar només prement botons des d'indrets allunyats.

Reconec que a mi, que sóc un dels partidaris de determinar-me pel meu compte, m'ha passat aquests dies que la reacció de jerarques i de poders efectius de graduacions diverses m'ha fet l'efecte d'una amenaça greu. Com si em diguessin —ens diguessin—: "Aneu amb compte... Si no feu la farina plana, us traurem les piles!".

Pere Calders